АКАДЕМІЯ ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН І ТУРИЗМУ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ACADEMY OF LABOR, SOCIAL RELATIONS AND TOURISM
LAW FACULTY

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Міжнародний комерційний арбітраж»

Розробник:
Біда К.М., кандидат юридичних наук, доцент, кафедри цивільного, трудового та господарського права.

Спеціальність: D 8 Право
Освітній рівень: II (магістр)
Категорія дисципліни: обов'язкова
Кількість кредитів: 3
Рік підготовки: I (I семестр програми)

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти цілісної системи знань про правову природу, джерела та процедуру міжнародного комерційного арбітражу, організаційно-правові засади діяльності арбітражних судів, правовий статус суб'єктів арбітражного розгляду, механізми укладення та виконання арбітражних угод, а також порядок оскарження, визнання і виконання арбітражних рішень, включаючи міжнародно-правові аспекти цієї діяльності, а також розвитку практичних навичок застосування норм міжнародного та національного арбітражного законодавства, вміння аналізувати арбітражні спори, готувати позовні матеріали та процесуальні документи, оцінювати перспективи розгляду спору в арбітражі, здійснювати правову оцінку арбітражних угод і рішень та приймати юридично обґрунтовані рішення у сфері міжнародного комерційного арбітражу.

Формулювання мети ґрунтується на положеннях робочої програми, відповідно до яких дисципліна спрямована на засвоєння базових категорій арбітражного процесу, вивчення системи джерел правового регулювання МКА, розуміння правових засад арбітражної угоди, статусу арбітрів, процедури розгляду спорів, особливостей винесення, оскарження та виконання арбітражних рішень, а також формування здатності кваліфіковано застосовувати правові інструменти для позасудового врегулювання та вирішення міжнародних комерційних конфліктів.

Очікувані результати навчання (програмні результати)

Після опанування навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен досягти таких програмних результатів навчання:

РН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

РН 5. Вільно спілкуватися іноземною мовою професійного спрямування (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово.

РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

РН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

РН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

РН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

РН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз трудового права, права соціального забезпечення та інших галузей права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

РН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.

Загальна характеристика навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Міжнародний комерційний арбітраж» належить до циклу обов'язкових компонентів професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю D8 Право. Вивчення дисципліни спрямоване на формування системного розуміння правової природи, джерел та процедури міжнародного комерційного арбітражу, організаційно-правових засад діяльності арбітражних судів, правового статусу суб'єктів арбітражного розгляду, а також механізмів вирішення міжнародних комерційних спорів у позасудовому порядку. Дисципліна закладає підґрунтя для набуття знань про арбітражне законодавство, міжнародні конвенції, арбітражні угоди, порядок формування складу арбітражу, процедуру розгляду спорів, винесення, оскарження та виконання арбітражних рішень, а також усвідомлення ролі юриста у забезпеченні ефективного захисту прав суб'єктів міжнародної комерційної діяльності, утвердженні принципів незалежності, неупередженості, диспозитивності та верховенства права у міжнародному економічному обігу.

У процесі опанування дисципліни здобувачі вищої освіти засвоюють теоретичні засади міжнародного комерційного арбітражу, систему його правових джерел (міжнародні конвенції, національне законодавство, регламенти арбітражних установ), правові форми реалізації арбітражної угоди, особливості правового регулювання статусу арбітрів, процедури подання та розгляду позовів, доказування, застосування забезпечувальних заходів, а також порядку визнання, виконання та скасування арбітражних рішень як в Україні, так і за кордоном. Значна увага приділяється формуванню практичних навичок застосування норм арбітражного права, укладення й аналізу арбітражних угод, підготовки позовних заяв, заперечень, клопотань та інших процесуальних документів, оцінки правомірності дій учасників арбітражного процесу, дотримання вимог чинного законодавства, розвитку аналітичного мислення, комунікативних навичок ведення арбітражного розгляду, відповідальності та готовності до кваліфікованого виконання професійних завдань у сфері правового забезпечення міжнародної комерційної діяльності та альтернативного вирішення спорів.

Змістовий модуль 1. Правові основи та суб'єкти міжнародного комерційного арбітражу. Модуль присвячений вивченню поняття, системи та джерел правового регулювання міжнародного комерційного арбітражу, критеріїв «іноземного елементу» та видів спорів, що передаються до МКА; правової природи, форми, змісту, умов дійсності арбітражної угоди, підстав недійсності та порядку їх оскарження, а також особливостей укладення таких угод в умовах воєнного стану; правового статусу сторін та арбітрів, порядку формування складу арбітражу, призначення, відводу та самовідводу арбітрів, їх прав та обов'язків, принципів організації діяльності МКА (незалежність, неупередженість, диспозитивність, змагальність), а також впливу воєнного стану на статус учасників та процедуру арбітражу.

Змістовий модуль 2. Процедура розгляду спору в міжнародному комерційному арбітражі. Модуль присвячений вивченню порядку ініціювання арбітражного процесу (позовна заява, правила процедури, місце, мова, арбітражний збір, формування складу арбітражу); матеріально-правових та процесуальних передумов (застосовуване право, докази, забезпечувальні заходи, компетенція арбітражу); стадій розгляду, видів та форми арбітражних рішень, їх виправлення, роз'яснення та припинення провадження, а також особливостям в умовах воєнного стану: дистанційні засідання, електронні докази, повідомлення сторін на

окупованих територіях або за кордоном, зупинення провадження через мобілізацію, забезпечувальні заходи та укладення мирової угоди з урахуванням обмежень воєнного часу.

Змістовий модуль 3. Оскарження, визнання та виконання рішень міжнародного комерційного арбітражу. Модуль присвячений вивченню порядку оскарження (скасування) арбітражних рішень – клопотання про скасування як виняткового засобу оспорювання, підстав для скасування, процедури оскарження в Україні та співвідношення скасування з відмовою у визнанні/виконанні; міжнародно-правового регулювання визнання та виконання іноземних арбітражних рішень – Нью-Йоркської конвенції 1958 року як головного джерела, умов визнання та виконання рішень іноземних арбітражів, вичерпного переліку підстав для відмови у визнанні/виконанні, ролі національного законодавства та органів, що виконують рішення; а також особливостям виконання рішень МКА в Україні – порядку виконання, підставам для відмови у виконанні за українським законодавством, практиці українських судів щодо визнання та виконання рішень МКА, оскарженню дій органів виконання та співвідношенню з виконанням рішень судів; а також впливу воєнного стану – відновлення пропущених строків оскарження, застосування підстави «публічний порядок» до спорів за військовими контрактами, перешкоди у документообігу, функціонування судів та органів виконання, виконання рішень щодо боржників на окупованих територіях та обмеження стягнення на майно, необхідне для обороноздатності.